

Občina Vodice
Aco Franc Šuštar, župan
Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice

Številka: 90000-04/2018
Datum: 8. 6. 2018

OBČINA VODICE
OBČINSKI SVET

- ZADEVA:** Predlog za obravnavo na 33. redni seji Občinskega sveta Občine Vodice
- NASLOV:** Poročilo o opravljenem nadzoru »Pregled namenskosti in smotrnosti investicije v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice«
- PREDLAGATELJ:** Andreja Rahne, predsednica Nadzornega odbora Občine Vodice
- POROČEVALEC:** Tomaž Merše, Nadzorni odbor Občine Vodice
- PRIPRAVIL:** Tomaž Merše, Nadzorni odbor Občine Vodice
- PRISTOJNO DELOVNO TELO:** /
- PREDLOG SKLEPA:** Občinski svet Občine Vodice se je seznanil s poročilom o opravljenem nadzoru »Pregled namenskosti in smotrnosti investicije v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice«.

Aco Franc Šuštar
Župan Občine Vodice

Priloge:

- Poročilo o opravljenem nadzoru »Pregled namenskosti in smotrnosti investicije v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice«

Datum: 7.6.2018

Na podlagi 9. člena Poslovnika Nadzornega odbora Občine Vodice (Uradno glasilo Občine Vodice, št. 10/2015) in v skladu s sprejetim Programom dela nadzornega odbora za leto 2017, št. 90010-011/2016-001, z dne 12.12.2016 ter Sklepa o izvedbi nadzora Nadzornega odbora Občine Vodice, št. 900010-04/2017-001, izdanega dne 05.04.2017, kot pooblaščenec NO podajam

KONČNO POROČILO O OPRAVLJENEM NADZORU

»Pregled namenskosti in smotrnosti investicije v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice«

Pooblaščenec Nadzornega odbora:

Kot pooblaščenec Nadzornega odbora Občine Vodice za izvršitev nadzora je bil s sklepom št. 900010-04/2017-001 z dne 05.04.2017 imenovan član Nadzornega odbora Občine Vodice:

- Tomaž Merše

Organ, v katerem je bil opravljen nadzor:

Občina Vodice, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice, odgovorna oseba župan Aco Franc Šuštar.

Predmet nadzora:

Občina Vodice načrtuje (v času poročila tudi že izvaja) precej veliko investicijo v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice. Namen nadzora je preveriti razloge, postopke in utemeljitve, ki so privedli do odločitve o investiciji, ki se izvaja, z vidika namenskosti, smotrnosti in gospodarnosti.

Naslov nadzora je NO Vodice spremenil v skladu s predlogom nadzorovane osebe na svoji 16. seji dne 7.5.2018.

Terminski okvir opravljanja nadzora:

Od junija 2017 do junija 2018 z vmesnimi prekinitvami.

VSEBINA

1	UVOD	3
1.1	Predstavitev organa, ki je bil predmet nadzora	3
1.2	Obrazložitev nadzora.....	4
2	UGOTOVITVE	6
2.1	Predmet investicije.....	6
2.2	Razlogi za investicijo	6
2.2.1	Kuhinja	6
2.2.2	Standard velikosti igralnih površin	8
2.3	Analiza različnih variant rešitve problemov	10
2.4	Cilji investicije	11
2.5	Predpostavke, pričakovani učinki in utemeljitve ekonomske upravičenosti investicije	13
2.5.1	Prihranki	13
2.5.2	Ocena doseganja pričakovanih ciljev ter ekonomskih in družbenih učinkov.....	14
2.6	Možne alternative izbrani investiciji.....	17
2.6.1	Povezava s šolsko kuhinjo	17
2.6.2	Širitev kuhinje brez širitve vrtca z novimi igralnicami	18
2.6.3	Reševanje težave premajhne igralne površine z ukrepi za manjši vpis v vrtec	18
3	MNENJE	21

1 UVOD

Nadzor »Pregled namenskosti in smotrnosti investicije v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice« je bil izveden na podlagi sklepa Nadzornega odbora Občine Vodice (v nadaljevanju OV), ki je bil določen z letnim programom dela Nadzornega odbora. Sklep o nadzoru je bil izdan 05.04.2017.

7.5.2018 je bil OV poslan Osnutek poročila o izvedenem nadzoru.

18.5.2018 je OV nanj odgovorila z odzivnim poročilom, ki se je sklicevalo na več dodatnih dokumentov. Ker je bilo v odzivnem poročilu več nejasnosti, sem OV poslal še nekaj dodatnih vprašanj, 30.5.2018 pa je bil na sedežu OV izveden pregled dela teh dokumentov in pogovor z avtorjem odzivnega poročila.

Skrb za predšolsko vzgojo in varstvo ter za zagotavljanje pogojev za osnovno izobraževanje je ena izmed najpomembnejših nalog lokalne skupnosti oziroma občine. Vsako izboljšanje pogojev za boljši in bolj zdrav razvoj otrok je naložba v prihodnost in razvoj kraja ter skupnosti, ki živi v njem. Zato se veselimo in pozdravljamo vsako tako naložbo, pri čemer pa je vendarle potrebno imeti v mislih tudi to, da so te naložbe čim bolj optimalne, tako da dosežejo čim boljši učinek, in da iščemo rešitve, ki do najboljših učinkov pripeljejo na čim bolj gospodaren način.

Zato pripomb in kritik glede vodenja, načrtovanja in odločanja glede rešitev v tem poročilu nikakor ne gre razumeti kot nasprotovanje vlaganju v predšolsko vzgojo in ustvarjanje čim boljših pogojev zanjo (tudi ne kot neko splošno nasprotovanje konkretno obravnavani investiciji), ampak kot prispevek k temu, da bi bili postopki in iskanje najboljših rešitev v prihodnje vodeni bolje in bi prišli do čim več rešitev, ki bi ustrezale čim več staršem in otrokom, pri čemer bi kar najbolje izkoristili vire, ki so žal vedno omejeni. Tako bi imeli veliko zadovoljnih staršev, ki bi se v občini kot starši dobro počutili. To pa je tudi eden izmed pogojev, da bomo tudi v prihodnje imeli dovolj otrok, ki zagotavljajo življenje kraja.

1.1 Predstavitev organa, ki je bil predmet nadzora

Nadzor je bil opravljen pri neposrednem proračunskem uporabniku OV, Kopitarjev trg 1, 1217 Vodice. OV samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, kot je določeno z akti občine in zakoni ter skrbi za gospodarski in družbeni razvoj na lokalni ravni.

Organi občine so:

- Župan
- Občinski svet
- Nadzorni odbor

S strani župana Aca Franca Šuštarja je bila določena kontaktna oseba g. Rado Čuk, ki je v postopku nadzora priskrbel in predstavil vse zahtevane podatke in informacije, ki jih je lahko dobil.

1.2 Obrazložitev nadzora

Investicija v razširitev Vrtca Škratek Svit Vodice je za OV razmeroma velika investicija, saj njen obseg presega četrtno njenega letnega proračuna. Glede na to, da se investicija v pretežnem (približno 60%) delu financira s posojilom, ki bo za naslednjih 20 let zmanjšalo zmožnosti občine za druge investicije, je namen tega nadzora preveriti:

- Razloge, ki utemeljujejo potrebo po tej investiciji,
- Ali je občina v postopku načrtovanja in odločanja o investiciji po načelih dobrega gospodarja preučila različne možnosti za doseg izpolnitve potreb in ciljev, ki naj bi jih dosegli z obravnavano investicijo,
- Ali je izbrana načrtovana investicija res najoptimalnejša in najbolj gospodarna pot do ciljev, ki naj bi jih ta investicija izpolnila,
- Ali predpostavke in utemeljitve, na katerih sloni odločitev za investicijo, držijo,
- Ali je možno pričakovati, da bo investicija dejansko izpolnila cilje in napovedane učinke, ki si jih je občina z njo zadala v svojih dokumentih o tej investiciji.

V postopku nadzora je bila pregledana sledeča dokumentacija :

- Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (Uradni list RS, št. 73/00, 75/05, 33/08, 126/08, 47/10, 47/13, 74/16 in 20/17). (V nadaljevanju Pravilnik)
- Soglasje MIZŠ k Sklepu Občine Vodice št. 602-01/2017-015 z dne 25.4.2017.
- Dokument identifikacije investicijskega projekta »Dozidava vrtca Vodice ter rekonstrukcija obstoječega vrtca« z dne 27.11.2013 (v nadaljevanju DIIP)
- Investicijski program za investicijo »DOZIDAVA VRTCA VODICE IN REKONSTRUKCIJA OBSTOJEČEGA VRTCA«, oktober 2016 (V nadaljevanju IP)
- Novelacija investicijskega programa za projekt »Dozidava vrtca Vodice ter rekonstrukcija obstoječega vrtca«, marec 2017 (v nadaljevanju NIP)
- Sklep župana OV o potrditvi Novelacije Investicijskega programa za projekt »dozidava vrtca Vodice ter rekonstrukcija obstoječega vrtca«
- Odločba Zdravstvenega inšpektorata Ministrstva za zdravje o centralni kuhinji vrtca Škratek Svit št. 06101-971/2011-8 z dne 2012
- Projektantski predračun investicije »Dozidava vrtca Vodice ter rekonstrukcija obstoječega vrtca«
- Gradbeno dovoljenje UE Ljubljana št. 351-1118/2013-8 z dne 29.8.2013 in Odločba UE Ljubljana o podaljšanju veljavnosti gradbenega dovoljenja št. 351-1272/2015-3 z dne 29.7.2015.

- Razvojni program Občine Vodice iz leta 2001.
- Odgovori občinske uprave OV na vprašanja pooblaščenega člana NO Vodice.
- Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO in 55/17).
- Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO in 11/18 – ZSPDLSL-1)
- Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje (Uradni list RS, št. 27/14 in 47/17)
- Odzivno poročilo OV na osnutek poročila o izvedenem nadzoru z dne 18.5.2018.

Na podlagi odzivnega poročila so bili pregledani še naslednji dokumenti:

- Tehnološka rešitev kuhinje vrtca, Meta Dovjak, s.p. (2004)
- Pregled šolskega prostora in objektov otroškega varstva v Občini Vodice, Liz-inženiring (januar 2008)
- Dopis staršev skupine Želvice, Vrtec (28.9.2007)
- Odgovori OV na dodatna vprašanja glede odzivnega poročila z dne 30.5.2018.

2 UGOTOVITVE

2.1 Predmet investicije

V končno poročilo zaradi boljšega razumevanja, kaj občani in naši otroci dobimo z izvedbo investicije, dodajam poglavje o predmetu obravnavane investicije.

OV v odgovoru na vprašanje za izvedbo nadzora zapiše, da »investicija obsega dozidavo dveh novih oddelkov ter razširitev centralne kuhinje, upravnih prostorov in preureditev posameznih prostorov. ... Projekt je vsebinsko sestavljen iz faze A (zajema preureditev oz. rekonstrukcijo dela pritličja v obstoječem vrtcu za potrebe širjenja kuhinje in gradnjo dvoetažnega prizidka na S strani, kjer bo izvedena športna igralnica in upravni prostori) in faze B (zajema dozidavo na SZ delu, kjer se izvedeta 2 nova oddelka s spremljajočimi prostori), tehnična izvedba pa bo enovita.«

Projekt ne predvideva povečanja obstoječih igralnic (le novi dve bosta ustrezali minimalnim, ne pa tudi priporočenim, standardom trenutno veljavnega Pravilnika), ampak bo izpolnjevanje pogoja minimalne igralne površine na otroka dosegel z izgradnjo športne igralnice. Glede na to, da bo po novem v vrtcu v Vodica 10 skupin (zagotovo se v Vodice seli oddelek iz Zapog, sodeč po investicijskem programu pa tudi en oddelek iz Skaručne, čeprav ga OV v odgovoru na vprašanje na to temo ni omenila), bo novo športno igralnico vsaka skupina lahko uporabljala enkrat na teden polovico dopoldanskega igralnega časa, starejše skupine pa morda še enkrat tedensko v popoldanskem času. To pomeni, da bodo otroci še naprej večino časa preživeli v obstoječih igralnicah in v skupinah, ki bodo za 1 do 2 otroka večje od normativa, saj OV napoveduje, da bodo tudi po izvedbi investicije skupine enako velike kot doslej. S povečanjem števila skupin bosta število in koncentracija otrok v centralnem vrtcu še večja kot danes. Zaradi investicije se bo zmanjšalo do začetka gradnje odlično urejeno ograjeno zunanje igrišče vrtca. Tako bo imelo 10 skupin otrok v vrtcu na voljo manjše zunanje igrišče kot sedanjih 8 skupin. Če se bo za otroke spremenilo razmeroma malo (pridobijo športno igralnico in izgubijo del igrišča), pa se bodo bistveno izboljšali pogoji dela v kuhinji in za upravo vrtca, vrtec pa bo formalno izpolnjeval zahtevane pogoje glede minimalne igralne površine na otroka. Vsako izboljšanje pogojev za otroke je dobrodošlo in se ga lahko veselimo, vprašanje pa je, ali ne bi bilo mogoče ob enako velikem vložku za otroke izboljšati več, predvsem v smislu zmanjševanja možnosti prenašanja infekcij.

2.2 Razlogi za investicijo

OV potrebo po investiciji utemeljuje s potrebo po vzpostavitvi ustreznega prostorskega standarda in potrebo po ureditvi in povečanju kuhinje, za katero je Zdravstveni inšpektorat Ministrstva za zdravje ugotovil, da je neustrezna.

2.2.1 Kuhinja

Glede kuhinje OV navaja, da je bil aprila 2005 v Vodica odprt nov vrtec; načrtovan za 6 skupin, z razdeljevalno kuhinjo, ki pa je že ob odprtju postala centralna kuhinja. Zaradi

priseljavanja v občino in večje vključenosti v vrtec je bilo potrebno stalno odpiranje novih oddelkov, saj se je v dobrih desetih letih vključenost v vrtec povečala za cca. 100 otrok.

Občina Vodice je maja 2012 v zvezi s centralno kuhinjo vrtca Škratek Svit Vodice prejela odločbo št. 06101-971/2011-8 in oktobra 2014 št. U06106-2342/2014 Zdravstvenega inšpektorata RS, območna enota Kranj, da mora kuhinja v vrtcu Škratek Svit zagotoviti izpolnjevanje zahtev Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) številka 862/2004 o higieni živil. Odločba ugotavlja, da kuhinja nima ustrezne površine, potrebnih območij za obdelavo posameznih živil, delovnih površin, skladiščnih kapacitet. Zaradi pomanjkanja odlagalnih, delovnih in shranjevalnih površin je onemogočeno izvajanje dobre higienske prakse vključno z zaščito pred kontaminacijo med različnimi delovnimi postopki.

Glede kuhinje je torej nujno, da OV nekaj ukrene in izpolni zahteve iz inšpekcijskih odločb.

Ob tem v odzivnem poročilu OV predloženi dokumenti kažejo na to, kako so težave z ustreznostjo kuhinje sploh nastale. Dokument Tehnološka rešitev kuhinje vrtca, Meta Dovjak, s.p. (2004) izrecno ugotavlja, da bi ob začetku delovanja obstoječega vrtca šolska kuhinja lahko zagotavljala obroke tudi za vse otroke v vrtcu, vendar je ravnateljica vrtca ta predlog zavrnila s sklicevanjem na Pravilnik, ki je takrat v 30. členu določal: »Če so v vrtec vpisani otroci iz prvega starostnega obdobja, mora vrtec imeti lastno kuhinjo.« Pri tem OV na vprašanje, kaj pomeni »lastna kuhinja«, je to kuhinja v istem zavodu, v isti stavbi ali je vezano na kakšno razdaljo, odgovarja, češ, da je določba jasna. Po interpretaciji, ki je bila uporabljena, bi očitno tudi v primeru sobivanja šole in vrtca v isti stavbi vrtec moral imeti svojo kuhinjo. Komaj verjetno, da bi bila to edina možna razlaga določbe. Na to nakazuje tudi sprememba določbe julija 2005 (torej v letu odprtja vrtca) v bistveno bolj življenjsko: »Kuhinje s pomožnimi prostori so centralne, lastne in razdelilne. Če so v vrtec vpisani otroci iz prvega starostnega obdobja, se v vrtcu praviloma zagotovi lastna kuhinja. Če ima centralna kuhinja vrtca ali bližnje šole dovolj kapacitet in lahko zagotovi prehrano v skladu z energijskimi in hranilnimi normativi za otroke od enega do tretjega leta starosti, je lahko v posamezni enoti vrtca, v kateri so tudi otroci prvega starostnega obdobja, razdelilna kuhinja. Razdelilna kuhinja mora zagotoviti opremo za dodelavo obrokov in kuhinjske pripomočke za potrebno homogenizacijo posameznih jedi.«

Kljub temu OV v odzivnem poročilu v sedanjiku in v krepkem tisku kot še vedno veljavno navaja staro določbo, ki že od julija 2005 ne velja več.

Čeprav je šlo za odločitev, ki je imela za OV velike in daljnosežne posledice, s katerimi se ukvarja še danes, OV ni preverila, ali se določba lahko interpretira tudi drugače.

Zaradi vztrajanja pri interpretaciji, da določba nujno pomeni kuhinjo v samem vrtcu, sta v dokumentu Tehnološka rešitev predlagani še možnost, da o bi se nadaljevala predhodna praksa, da bi kuhinja v vrtcu skrbela za obroke prve starostne skupine, šolska pa za starejše, in možnost sodelovanja obeh kuhinj, tako da osnovna živila očistijo in pripravijo v šolski kuhinji, ker v vrtcu za ta del postopkov priprave ni prostora. Iz dokumenta je razvidno, da je bila sicer izbrana ta zadnja varianta, vendar ni jasno, ali se je sploh kdaj izvajala na ta način. Tako je bila kuhinja problem že od samega začetka.

Občina je s strani OŠ Vodice 10.5.2018 za namen priprave odzivnega poročila pridobila tudi podatke o kapacitetah, s katerimi razpolaga šolska kuhinja. Šola v odgovoru med drugim zapiše: »Kapaciteta je na meji zmogljivosti. Že sedaj moramo skrbno paziti pri načrtovanju obrokov, da lahko pripravimo vse obroke.« To ni presenetljivo, saj naraščanje števila otrok v preteklih letih v vrtcu več kot podvojeno velja tudi za šolo (V vrtcu so samo štiri generacije otrok, v šoli pa 9 generacij). To pomeni, da ima OV v dveh zavodih, kjer je ustanoviteljica, na razdalji nekaj 10m dve veliki kuhinji, od katerih je ena že premajhna, druga pa bo to lahko postala že v nekaj letih, kar bi OV lahko usmerilo vsaj v preverjanje možne skupne rešitve z vidika preverjanja možnosti, ali bi bila ta morda bolj gospodarna kot povečevanje obeh kuhinj vsake posebej. Iz dokumentov, ki jih je OV predložila, ni razvidno, da bi se ukvarjala s tem.

2.2.2 Standard velikosti igralnih površin

OV navaja, da je bil obstoječi vrtec načrtovan za 6 skupin. Zaradi povečevanja števila vključenih otrok sta bila v letih 2006 in 2007 dva dodatna prostora v centralnem vrtcu spremenjena v igralnico, zato igralna površina ni bila več ustrezna.

Po navedbah OV Obstoječi prostori ne ustrezajo standardom in normativom za izvajanje predšolskih programov in dejavnosti, ki se odvijajo za potrebe lokalne skupnosti, ki so določeni v Pravilniku o normativnih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (v nadaljevanju Pravilnik). Zato je Občina Vodice vedno znova s strani Ministrstva za šolstvo in šport pridobivala soglasje za nadaljnjo rabo manjših igralnih površin, kot so predpisane (manj kot 4m² na otroka), da je vrtec lahko sprejel več otrok, kot bi jih lahko, če bi upoštevali vsa določila omenjenega pravilnika. Občina je zadnje soglasje pridobila dne 24.5.2017 z veljavnostjo do 31.8.2019 (soglasje št. 602-13/2015/4).

Na prvi pogled se zdi, da glede na navedeno OV nima druge možnosti, kot da poveča kapaciteto obstoječega vrtca.

Vendar pa je v času načrtovanja investicije veljavni Pravilnik o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca v 24. členu določal, da »Vrtcem, ki so na dan uveljavitve tega pravilnika opravljali dejavnost predšolske vzgoje, ni treba prilagoditi normative in minimalne tehnične pogoje za prostor in opremo vrtca, določene v tem pravilniku.« To je zapisano tudi v dokumentu Investicijski program (IP), ki navaja, da ta člen velja za celoten obstoječi del vrtca. Zgolj formalno gledano večanje igralne površine torej ni nujno potrebno. Seveda pa je z vidika boljših možnosti izvajanja programa in zmanjševanja prenašanja infekcij med otroki vsako povečanje prostora zanje dobrodošlo in koristno, še posebej če gre za povečanje igralnic, kjer otroci v velikih skupinah skupaj preživijo največ časa.

OV v zgoraj navedenem pojasnilu napačno navaja določbe pravilnika, saj ta kot minimalno igralno površino na otroka predpisuje 3m², 4m² pa kot priporočeno igralno površino na otroka. Po teh kriterijih obstoječi vrtec ustreza za 137 otrok, s soglasjem ministrstva pa jih vsako leto sprejme od 10 do 20 več od tega števila. Tako so po soglasju MIZŠ za uporabo

manjše površine na otroka, kot je določena v Pravilniku, skupine v vrtcu Škratek Svit večinoma za dva otroka večje od normativa.

V osnutku poročila je bila predstavljena tudi povprečna prisotnost otrok in dejansko spoštovanje normativov na tej podlagi. Po dodatni preučitvi ugotavljam, da so se te ugotovitve nanašale na normative števila otrok v skupini in ne na prostorske normative, na katere se nanaša investicija, zato tega dela v končnem poročilu ni več.

Po citatu načela gospodarnosti v odzivnem poročilu OV, češ da to zahteva, »da naj bodo viri, ki jih uporablja organizacija za opravljanje svojih dejavnosti, na voljo ob pravem času, v ustrezni količini in kakovosti ter po najboljši ceni.«, to za predšolsko vzgojo in varstvo vsekakor pomeni tudi to, da ima vrtec na voljo ustrezne prostore, s katerimi v skladu z normativi zadosti povpraševanju staršev po predšolski vzgoji in varstvu. Če občina ne more zagotoviti prostorov, lahko išče alternativne rešitve, s katerimi staršem ponudi še kakšno drugo možnost. Če jo ti sprejmejo in se tako zmanjša povpraševanje po vrtcu, je to lahko odlično izpolnjevanje načela gospodarnosti, kakor ga navaja OV.

Odgovor OV, »da v konkretnem primeru ne gre za odločitev ali bo v občini deloval javni zavod v katerem se bo zagotavljala predšolska vzgoja, temveč za odločitev o njegovi širitvi upošteva zakonske določbe, normative in standarde ter pričakovane potrebe po vpisu v vrtec.« nima zveze z navedbami v osnutku poročila, medtem ko trditev, da »je ves čas od ustanovitve vrtca v občini prisoten trend naraščanja vpisov v vrtec.« ne drži v celoti, saj že iz investicijskih dokumentov in iz zadnjih dodatno predloženih podatkov izhaja, da ta že od leta 2012 upada, oziroma je zadnjih nekaj let (od 2015) približno enako in v zadnjih treh letih ne beleži odklonjenih otrok. Podobno napačno OV v odzivnem poročilu navaja tudi podatke o rasti prebivalstva občine od ustanovitve do danes.

OV v odzivnem poročilu napačno navaja tudi, da »OS kot najvišji organ odločanja, za subvencije, ki jih predlaga pooblaščenec NO, ni dal zadostne podpore.«, saj o takšnem predlogu OS OV še nikoli ni odločal. V preteklosti je odločal o povsem drugačni subvenciji za vse otroke, ki niso vključeni v vrtec, in jo tudi sprejel. Izkazala se je za dober ukrep, ki je učinkovito zmanjšal povpraševanje po prostih mestih v premajhnem vrtcu, saj je ta v šolskem letu 2011/2012 lahko deloval z enim oddelkom manj (brez najetih prostorov). OS je potem ta ukrep odpravil na predlog občinskega vodstva oziroma vodstva vrtca, ker naj bi predstavljal previsoke stroške, čeprav so ti stroški znašali manj kot 2/3 stroškov deleža cene programa ene skupine v vrtcu, ki ga mora pokrivati občina. Z drugimi besedami, v istem letu, ko naj bi bil strošek subvencije previsok in je bila zato ukinjena, je bil prihranek OV zaradi enega oddelka v vrtcu manj večji od tega stroška in je subvencija za OV dejansko pomenila prihranek.

V osnutku poročila predlagana subvencija je bistveno drugačna in za občino cenejša in je podrobneje predstavljena v ločenem poglavju.

OV se v odzivnem poročilu sklicuje na potrebo po zasledovanju ciljev državne strategije glede vključenosti otrok v vrtec. Žal podatki iz pediatričnih ambulant kažejo, da je slepo sledenje tej strategiji vsaj z vidika zdravja otrok zanje škodljivo, saj pediatri opažajo, da se z rastjo vključenosti otrok v vrtec močno povečuje obolevnost otrok, kar ni dobro za

njihovo zdravje in razvoj, povzročča pa tudi velike družbene stroške zaradi zdravljenja teh otrok in odsotnosti njihovih staršev z dela zaradi njihove nege. Pediatri opažajo, da so prvorojenci v družinah v prvem letu življenja praviloma veliko manj bolni kot njihovi mlajši bratje in sestre, če imajo starejšega brata ali sestro, ki hodi v vrtec in jim domov stalno prinaša nove infekcije. Prav tako opažajo, da se obolevnost otrok izredno poveča takoj po vključitvi v vrtec. V osnutku poročila predlagana rešitev, poskuša v skladu s predlogi pediatrov zmanjšati prav ta problem in prispevati k boljšemu zdravju otrok, ob pametni izvedbi pa lahko pomeni še prihranek za občino.

Za nameček je število otrok, nad številom otrok, ki bi jih vrtec v skladu s prostorskimi normativi lahko sprejel, manjše od potencialnega števila mest, ki bi se lahko sprostila, če bi občina predlagani ukrep uvedla in bi ga starši sprejeli. Če ga starši ne bi sprejeli, bi seveda morali iskati še druge rešitve.

2.3 Analiza različnih variant rešitve problemov

Dober gospodar ob identifikaciji problemov, ki jih je treba rešiti, analizira različne možne rešitve, saj enkrat že citirano načelo gospodarnosti zahteva, da so viri na voljo »po najboljši ceni«. Različne variante rešitev pa imajo lahko zelo različno ceno. Če nima na razpolago lastnih virov, je analiza različnih možnih rešitev, ki imajo lahko precej različno ceno, še toliko bolj pomembna.

OV tega ni naredila. Ne da bi pripravila kakršno koli analizo različnih možnosti, je najprej izdelala projekt za razširitev vrtca v Vodica in zanj pridobila gradbeno dovoljenje izdano avgusta 2013. Šele potem se je lotila dokumenta DIIP, v katerem v »primerjalni analizi« različnih možnih variant rešitev obravnava le varianto brez vsakršne investicije (ki je zaradi inšpekcijskih odločb glede kuhinje tako ali tako brezpredmetna) in varianto z že načrtovano investicijo. Med tema dvema je izbira povsem logična, strokovno in z vidika gospodarnosti pa bi bilo pričakovati, da bo OV pred odločitvijo o širitvi vrtca preučila še druge možnosti, jih ovrednotila in se potem na podlagi take primerjalne analize odločila za najprimernejšo varianto ter utemeljila, zakaj je izbrala ravno izbrano in ne kakšne druge variante.

OV tega ni naredila, ampak se je najprej odločila za širitev vrtca in šele potem poskusila to rešitev utemeljiti kot najprimernejšo in najgospodarnejšo, ne da bi jo sploh primerjala z drugimi realnimi možnimi rešitvami.

OV v odziven poročilu trdi, da je ta trditev »povsem zgrešena« ter predloži več dokumentov, ki naj bi to dokazovali. Prègled teh dokumentov pokaže, da je trditev povsem točna in jo potrjujejo, saj OV že od leta 2004 naprej ni preučevala nobene druge variante rešitve nastalih težav kot povečanje vrtca in njegove kuhinje kot centralne kuhinje.

Sklicevanje OV v odzivnem poročilu na dejstvo, da zakonodaja ne zahteva predinvesticijske dokumentacije in da bi še v tem primeru bi zadoščala varianta brez investicije in predlagana varianta, ocenjujem kot brezpredmetno, saj gre za načelo dobrega gospodarjenja in ne za formalistično izpolnjevanje zakonodaje.

To potrjuje tudi navedba OV iz odzivnega poročila: »Alternativnega predloga (razen sofinanciranja otrok, ki ostanejo doma – to ima OV tudi danes), kar pa ni zakonska opcija, in skrbi za policentrično varstvo (Skaručna, Utik) v vseh teh desetletjih ni bilo.« Pri tem je treba opozoriti na nekoliko netočno navedbo glede sofinanciranja otrok, ki ostanejo doma, saj ne velja za vse otroke, ampak samo za tiste, ki ostanejo doma po zavrnitvi v vrtcu. Takih pa že zadnjih nekaj let ni.

Priporočilo: V bodoče naj OV pred odločitvijo o načinu reševanja določenega problema analizira več možnih rešitev, da bo lažje izbrala najprimernejšo in bo izbira tako tudi primerno utemeljena in prepričljiva.

OV v odzivnem poročilu predlaga, da se to priporočilo črta, češ da OV k projektom že sedaj tako pristopa. Ker dokumentacija v zvezi z vrtcem tega ne potrjuje, priporočilo ostaja.

2.4 Cilji investicije

- V dokumentu DIIP OV kot cilje investicije navaja:

- razširitev centralne kuhinje
- zagotoviti prostorsko ustreznost igralnih površin za že vključene otroke
- zagotoviti ustrezne možnosti za sprejem novincev
- zaprtje začasne enote Zapoge.

- V dokumentu IP so cilji investicije opredeljeni takole

Temeljni razlog za investicijsko namero so nezadostne in neustrezne površine za izvajanje predšolske vzgoje na območju Občine Vodice.

Osnovni cilji investicije so predvsem:

- razširitev centralne kuhinje,
- zagotoviti prostorsko ustreznost igralnih površin za že vključene otroke,
- zagotoviti ustrezne možnosti za sprejem novincev.

Poleg zgoraj navedenih ključnih ciljev, Občina Vodice zasleduje tudi sledeče cilje:

- z vlaganjem v posodobitve energetske neučinkovitih sistemov občutno zmanjšanje rabe energije in s tem posledično znižanje stroškov preskrbe z energenti (navedeno velja za rekonstrukcijo obstoječega dela vrtca);
- prihranjen denar se bi lahko investiral v investicijsko zahtevnejše posodobitve ali kakršnekoli druge investicije v posodobitev dejavnosti;
- izboljšanje toplotnih karakteristik in prispevek k učinkovitejši rabi energije glede na obstoječe stanje konstrukcijske sestave fasade, stropov, oken;
- izvedeni ustrezni energetske ukrepi na ovoju stavbe;
- izboljšanje pogojev za delo zaposlenih v Vrtcu Škratek Svit Vodice;
- zagotovitev okolju prijaznih in energetske učinkovitih prostorskih pogojev otrokom v vrtcu Vodice, v okviru vzgojno-varstvenega procesa;

- **poiskati najugodnejšo rešitev z vidika zagotavljanja optimalnih pogojev za izvajanje vzgojno-varstvenega procesa in drugih programov za potrebe delovanja Vrtca Škratek Svit Vodice in pri tem upoštevati načela racionalnosti.**

Z vidika ocenjevanja smotrnosti investicije je še posebej pomemben zadnji navedeni cilj, zato je ta označen krepko.

- **V noveliranem IP (NIP) so cilji opredeljeni kot splošni in posebni:**

Splošni cilji projekta so:

- zagotavljanje pogojev za demografski razvoj področja,
- zagotoviti pogoje za delovanje skladno s konceptom sistema predšolske vzgoje v vrtcih,
- zagotoviti lokalnemu prebivalstvu ustrezne in funkcionalne prostore za vzgojo in izobraževanje najmlajših,
- zagotavljanje varnosti ter zaščite predšolskih otrok,
- energetsko učinkovita obnova in trajnostna gradnja,
- raba obnovljivih virov energije (OVE),
- učinkovita raba energije (URE).

Posebni cilji projekta so:

- rekonstrukcija obstoječe kuhinje vrtca Vodice s povečanjem kapacitete za pripravo 350 obrokov na dan, rekonstrukcija 170,10m² površin neto (faza A),
- dozidava obstoječega objekta na severni strani v izmeri 406,93m² neto za širitev in pomožne prostore kuhinje ter za športno igralnico v pritličju, v nadstropju prizidka pa za upravne prostore (faza A),
- prizidek na severozahodnem delu obstoječe stavbe za dva nova oddelka drugega starostnega obdobja, s potrebnimi sanitarnimi in garderobnimi prostori v izmeri 178,60m² neto (faza B).

Ob pregledu ciljev investicije preseneča, da se kot cilj postavlja zaprtje enote v Zapogah, ki je z vidika OV najcenejša možnost zagotavljanja dodatnih prostorov za vzgojo in varstvo, kadar je to potrebno. Približen pogled v stroške investicije pokaže, da je cena izgradnje ene nove igralnice s pripadajočimi prostori približno enaka ceni skoraj 20 letnega najema v Zapogah. Je to res gospodarno zagotavljanje potrebnih sredstev po najboljši ceni?

Opazno je tudi, da so cilji v Noveliranem IP bolj posplošeni in manj oprijemljivi ali merljivi kot v starejših dokumentih.

2.5 Predpostavke, pričakovani učinki in utemeljitve ekonomske upravičenosti investicije

2.5.1 Prihranki

V NIP je v poglavju »Prihranki« naveden izključno prihranek pri najemnini in stroških v zvezi z najetim prostorom v Zapogah v višini 12.977 EUR letno, pri čemer pa isti dokument v poglavju »Stroški obratovanja« samo stroške obratovanja dodatnih površin ocenjuje na 17.372 EUR letno, tako da je v tem smislu težko govoriti o kakršnih koli prihrankih, saj gre dejansko za povečanje stroškov in ne za zmanjšanje.

V tem kontekstu je težko razumeti trditev OV: »Prihranek zaradi prekinitve najemne pogodbe za prostore v Zapogah bo na 10 letni ravni skoraj 10% ocenjene vrednosti investicije kar gotovo ni zanemarljivo.«

Med cilji se omenja tudi zmanjšanje porabe energije in posledično znižanje stroškov ogrevanja. Niti v IP, niti v NIP ta prihranek nikjer ni ovrednoten. V teh dokumentih tudi ni podatka o porabi energije v obstoječih objektih vrtca ter podatka o pričakovani porabi energije v objektih, ki jih bo vrtec uporabljal po izvedeni investiciji, saj bi le tako lahko videli, ali iz tega naslova sploh lahko pričakujemo kakšen prihranek.

V odzivne poročilu OV predstavi v investicijski dokumentaciji manjkajoče podatke, pri čemer si podatki v odgovoru nekoliko nasprotujejo. Najprej zapiše, da zaradi povečanja kapacitet o absolutnih prihrankih »kot to analizo izvaja pooblaščenec NO« ni mogoče računati (o absolutnih prihrankih je govora v NIP, v osnutku poročila pa je le izražen dvom o njihovem doseganju, zato je omenjanje pooblaščenca v tem stavku povsem odveč in nelogično), potem pa v nadaljevanju poda konkretne podatke o sedanji dejanski porabi energije v obstoječem vrtcu in izračunano pričakovano porabo energije po izvedeni investiciji v obstoječem delu vrtca in v novem delu vrtca ter iz tega izračunan tudi absoluten prihranek.

Podatki o trenutni porabi energije se mi zdijo izredno visoki (145 kWh/m² letno), saj je povprečna poraba energije v primerljivo grajenih objektih iz istega časa med 60 in 90 kWh/m² letno (www.energetskabilanca.si).

Podatki v odzivnem poročilu obetajo, da poraba energije ne bo višja od sedanje, če bo res dosežena napovedana poraba, pa celo nekoliko nižji. Podatki o sedanji porabi pa kažejo, da ima vrtec zelo verjetno še kaj rezerve, da porabo energije še dodatno zmanjša, vendar ti podatki hkrati nakazujejo tudi na tveganje, da predvidena poraba energije lahko ne bo dosežena.

OV navaja, da je spremljanje porabe energije že začela v letu 2017 in ga bo nadaljevala tudi v prihodnje, saj je to pogoj za pridobitev sredstev Ekosklada. Zato lahko izpustimo drugo prvotno predlagano priporočilo v tem poglavju.

Na to poglavje, ki se nanaša na prihranke, ki jih OV glede na investicijsko dokumentacijo pričakuje kot učinek investicije, OV v odziven poročilu navaja precej stvari, ki s tem poglavjem nimajo nobene zveze in se zato končno poročilo z njimi na tem mestu ne ukvarja.

Priporočila:

- Kadar bo OV v prihodnje naročala dokumente, ki predvidevajo določene učinke predstavljenih rešitev, naj zahteva, da so ti učinki tudi kvantitativno prepričljivo ocenjeni in predstavljeni. Dokumentov, ki navajajo pavšalne trditve brez ustrezne utemeljitve in številskih podatkov, naj OV ne sprejme in zahteva njihovo dopolnitev.
- Podatki o trenutni porabi energije v vrtcu so za tako stavbo zelo visoki. Priporočamo pregled ravnanja vrtca na tem področju, da se vidi, ali res ne gre drugače ali pa bi bilo možno doseči določene prihranke že samo z nekoliko spremenjenim obnašanjem.

2.5.2 Ocena doseganja pričakovanih ciljev ter ekonomskih in družbenih učinkov

DIIP, IP in NIP predvidevajo kar nekaj učinkov in koristi, ki naj bi jih prinesla načrtovana investicija.

V odzivnem poročilu OV trdi, da družbeno ekonomski učinki investicije na investicijo ne vplivajo in niso zaobjeti v njenih ciljih, čeprav na začetku odzivnega poročila citira definicijo načela uspešnosti: »Načelo uspešnosti se ukvarja z doseganjem konkretnih zastavljenih ciljev in predvidenih izidov.« Načelo uspešnosti torej enakovredno obravnava cilje in predvidene učinke. Poglavlje 2.4.2 v osnutku poročila oziroma 2.5.2 v končnem poročilu obravnava izključno učinke investicije, ki jih je OV sama predvidela v investicijskih dokumentih. Ocena uspešnosti kot del ocene smotrnosti torej upravičeno presoja tudi doseganje teh predvidenih učinkov.

Vsebinsko OV v odzivnem poročilu na ugotovitve v tem poglavju ne odgovarja.

2.5.2.1 Vpliv na zdravje

V NIP lahko preberemo: »*Ocenjeno je, da bo obolevanje otrok znižano za četrtno.*« Temu sledi izračun pričakovanih »družbenih prihrankov« iz tega naslova. NIP zmotno te stroške pripisuje delodajalcu, saj strošek nadomestila za čas nege družinskega člana krije zdravstveno zavarovanje. Poleg tega to nadomestilo znaša 80% plače zaposlenega. Delodajalec nosi le stroške, ki nastanejo zaradi izpada dela zaposlenega.

Pri tem v dokumentu zaman iščemo kakšno utemeljitev za pričakovanje tako velikega znižanja obolevnosti otrok v vrtcu v Vodicach.

Ni podatka o tem, ali in koliko manj obolevajo otroci v vrtcih, ki izpolnjujejo pogoje iz Pravilnika.

Ne navaja nobene študije ali drugega preverljivega podatka, ki bi dokazoval, da se ob uvedbi dodatne športne igralnice obolevanje otrok sploh kaj zmanjša, še manj, za koliko.

V vrtcu je večina obolevnosti otrok infekcijske narave, velika obolevnost pa je posledica velikega števila otrok na razmeroma majhnem prostoru vrtca, še posebej v igralnicah. Glede na to, da bo po izvedbi investicije zahteva glede minimalne igralne površine na otroka iz Pravilnika dosežena na način, da se bo površina športne igralnice prištevala k površini igralnic,

bodo igralce ostale enako kot doslej. To pomeni, da bodo otroci v enakem številu še naprej večino časa preživeli v enako velikih igralnicah kot doslej.

Večja koncentracija otrok običajno še poveča možnosti prenosa infekcij med njimi. OV predvideva, da bo zaradi investicije lahko najmanj en dislociran oddelek preselila v Vodice, kar pomeni, da se bo koncentracija otrok po izvedeni investiciji v centralnem vrtcu še povečala.

Za nameček se bo z izvedeno investicijo zmanjšalo zunanje igrišče vrtca, ki je neposredno povezano z igralnicami in ki je edino zares uporabno za igro na prostem v času po opoldanskem počitku, ko starši prihajajo po svoje otroke.

Kako bi lahko na tej podlagi pričakovali kakšno zmanjšanje obolevnosti? NIP pa brez vsake utemeljitve obljublja kar četrtninsko zmanjšanje obolevnosti?!

Zato ocenjujemo na tej podlagi izračunane »družbene prihranke« kot nerealne in neutemeljene, to pa pomeni zelo utemeljen dvom v uspešnost investicije na tem področju.

Priporočila:

- Kadar bo OV v prihodnje naročala investicijske programe, ki bodo pavšalno in brez tehtnih utemeljitev obljubljali rezultate, ki bodo »predobri, da bi lahko bili resnični«, naj zahteva dopolnitev dokumenta z navedbo prepričljivih utemeljitev za take navedbe ali pa popravek dokumenta z realnimi in utemeljenimi pričakovanimi učinki.
- Glede priporočila o spremljanju stopnje obolevnosti otrok OV v odzivnem poročilu navaja, da vrtec nima pristojnosti za zbiranje teh podatkov, kar seveda drži. Priporočilo je bilo zapisano nekoliko nerodno, saj je bilo mišljeno splošno spremljanje stopnje odsotnosti, ki je večinsko posledica bolezni. O stopnji odsotnosti naj vodstvo vrtca v naslednjih letih OV redno poroča, da se bo dalo ugotoviti, ali bo investicija na tem področju dejansko prinesla kakšne učinke ali ne.

Ker obstajajo razlogi, da bi zaradi manjšega števila otrok lahko bila obolevnost in s tem stopnja odsotnosti v dislociranih enotah manjša kot v centralnem vrtcu, predlagamo ločeno poročanje za vsako enoto vrtca posebej. Podatki naj bodo predstavljeni tudi OS, da bodo skozi zapisnik seje OS na voljo tudi javnosti.

2.5.2.2 Vpliv na prihodke občine

V NIP lahko preberemo, da OV predvideva, da bi se zaradi boljših pogojev otroškega varstva v občino letno priselili dve družini s po dvema odraslima članoma in bo občina zato pridobila dodatna sredstva iz naslova 30% deleža dohodnine od vsakega zaposlenca. Kot osnova za izračun je upoštevana mesečna plača v višini cca 1.000€ neto.

Težko je reči, koliko družin bi se dejansko priselilo zaradi nekoliko spremenjenih pogojev otroškega varstva. Vsekakor pa ne drži izračun priliva dodatnih sredstev v proračun OV v tem primeru.

NIP zanemari:

- Družine, ki bi se priselile zaradi otroškega varstva, imajo otroke in to predšolske otroke (recimo 2), za te otroke pa uveljavijo davčne olajšave in posledično plačajo manj dohodnine. V primeru plače, ki je bila za izhodišče, bi 30% dohodnine za enega izmed staršev v taki družini znašalo 397 EUR letno in ne 853 EUR letno, kakor je izračunano v NIP. Dodaten priliv dohodnine bi bil torej 1.590 EUR letno in ne 3.413 EUR letno, kot je zapisano v NIP.
- Družine, ki bi se priselile zaradi vrtca, bi ves amortizacijski čas zelo verjetno imele v vrtcu vsaj enega otroka. Družina, ki je bila uporabljena za izračun, bi bila v 5. dohodkovnem razredu in bi plačevala 35% cene programa v vrtcu, medtem, ko bi OV plačevala 65% cene programa subvencije za znižano plačilo vrtca, kar bi za prvo starostno skupino znašalo 305 EUR mesečno, za drugo starostno skupino pa 215 EUR mesečno. Če privzamemo povprečno subvencijo 260 EUR mesečno za enega otroka to letno pomeni 3.120 EUR za vsakega otroka (to je v OV tudi povprečna višina subvencije za znižano plačilo vrtca).

To pomeni, da je samo letna subvencija za znižano plačilo vrtca za enega otroka približno enaka v NIP napačno izračunanim dodatnim prilivom v proračun iz naslova dohodnine za štiri odrasle osebe oziroma dve družini. Če gre za dve družini, moramo upoštevati najmanj enega otroka na vsako, kar pomeni, da bi stroški subvencije za znižano plačilo vrtca v času, ko otroci hodijo v vrtec, nekajkrat presegle učinke iz naslova dohodnine njihovih staršev.

Priseljevanje družin z otroki v občino je za občino zagotovo pozitivno, vendar pa je treba poiskati dejanske pozitivne učinke, namesto da se z za lase privlečenimi izračuni, kot jih najdemo v NIP, za vsako ceno išče nemogoče pozitivne ekonomske učinke v času amortizacijskega izračuna.

Navedeno jasno pokaže, da vsaj v amortizacijski dobi investicije ni realno pričakovati v NIP predvidenih pozitivnih učinkov na proračun OV iz naslova dohodnine staršev, ki bi se v OV preselili zaradi vrtca. To pomeni, da ta pričakovani učinek investicije ne more biti dosežen.

Med predvidenimi učinki na proračun OV pogrešamo obravnavo stroškov financiranja, ki imajo tudi ob idealnem razpletu glede gibanja obrestne mere nezanemarljiv vpliv na proračun.

2.6 Možne alternative izbrani investiciji

V poglavju 2.3 je že bila omenjena pomanjkljiva analiza različnih možnosti rešitve problemov, ki naj bi jih rešila obravnavana investicija. Da ne bi to izzvenelo kot govorjenje na pamet, je v nadaljevanju predstavljenih nekaj možnosti, ki bi jih OV kot skrben gospodar pred odločitvijo o izbiri rešitve morala preučiti. Morda obstaja še kakšna, ki tukaj ni navedena.

2.6.1 Povezava s šolsko kuhinjo

Ob načrtovanju obstoječega vrtca je bilo po navedbah OV predvideno, da bo obroke tudi za vrtec pripravljala šolska kuhinja. Na vprašanje, zakaj se to ni zgodilo in zakaj to ni možna rešitev za problem kuhinje, OV ne poda jasnega odgovora.

Navede, da zaradi zakonodaje šolska kuhinja nikoli ni pripravljala obrokov za prvo starostno stopnjo, saj so se obroki za te otroke že pred izgradnjo vrtca pripravljali v kuhinji v Zapogah. Po izgraditvi vrtca je bila obstoječa kuhinjska oprema iz Zapog prestavljena v kuhinjo novega vrtca. Od takrat se vsi obroki, za vse starostne stopnje in za vse enote pripravljajo v kuhinji vrtca, ki nikoli ni bila projektirana in predvidena za pripravo toliko obrokov.

Iz navedenega lahko sklepamo, da je pred izgradnjo vrtca obroke za drugo starostno skupino pripravljala šolska kuhinja. Žal OV ne navede, zakaj se to ni nadaljevalo tudi po izgradnji vrtca, če je pred tem delovalo, kuhinja v vrtcu pa ne omogoča priprave obrokov za vse otroke v vrtcu.

OV navaja, da šolska kuhinja brez večjih investicij ne more pokrivati potreb šole in vrtca, pri čemer ne poda niti okvirne ocene velikosti potrebne investicije v šolsko kuhinjo, da bi lahko ocenili, ali bi bila ta primerljiva z zelo veliko potrebno investicijo v vrtcu ali pa bi bila morda toliko nižja, da bi se bilo bolj smotrno in gospodarno vrniti k prvotno predvideni rešitvi s pripravo obrokov v šoli in delitvijo le-teh v kuhinji v vrtcu. Vzdrževanje dveh velikih kuhinj, ki morata izpolnjevati stroge standarde, na razdalji nekaj 10 m je z vidika gospodarnosti vsekakor vprašljivo in vredno premisleka investitorja in ustanovitelja obeh zavodov.

Iz investicijske dokumentacije OV ni razvidno, da je to dokaj očitno možnost sploh resno preučila, ali vsaj kakšne razlage, zakaj taka možnost ne bi bila sprejemljiva.

Zato ni mogoče oceniti, ali je izbrana investicija res najbolj optimalna in najgospodarnejša rešitev za rešitev problema kuhinje v vrtcu.

OV v odzivnem poročilu na to točko navaja dokument Tehnološka rešitev kuhinje v vrtcu Vodice (Meta Dovjak, univ. dipl. inž. arh.), ki je bil že podrobneje predstavljen v poglavju Razlogi za investicijo, in se sklicuje na takrat veljavno določbo 30. člena Pravilnika o lastni kuhinji vrtca, ki pa že od julija 2005 ne velja več. Kljub temu je sodeč po odzivnem poročilu ta določba: »v letu 2004 Občino 'prepričala', da je v nadaljevanju iskala druge rešitve v katere šole kot možno varianto ni več vključevala.«, čeprav je dokument, ki ga navajajo, kot pogoj za regularno delovanje kuhinje v vrtcu v obstoječi velikosti, predvideval sodelovanje s šolsko kuhinjo.

Odgovor OV vsekakor ni zadovoljiv, saj je od leta 2004 preteklo že zelo veliko časa in se marsikaj spremenilo. Če so opazili povečevanje števila otrok v vrtcu, bi morali predvideti, da

se bo to dokaj hitro z najmanj podvojenim učinkom pokazalo tudi v šoli, in se bo prej ali slej znašla v položaju, ko bo imela dva zavoda, ki morata zagotavljati prehrano otrok, na razdalji nekaj 10m, ki imata oba premajhno kuhinjo. Tako bi bilo logično, da bi ob pripravi na sedanjo investicijo v vrtcu preverila tudi stanje in projekcije za kuhinjo v šoli ter preverila, ali ne bi bilo morda problema obeh kuhinj bolj učinkovito reševati skupaj. Da nevarnost omenjene situacije resnično obstaja, dokazuje že omenjeno v odzivnem poročilu OV navedeno poročilo o kapacitetah šolske kuhinje. Žal je OV to poročilo naročila šele za potrebe tega odzivnega poročila in ne že v času priprave in odločanja o načinu reševanja problema kuhinje v vrtcu.

2.6.2 Širitev kuhinje brez širitve vrtca z novimi igralnicami

Glede možnosti izvedbe širitve kuhinje brez širitve vrtca z novimi igralnicami OV v odzivnem poročilu navaja: »Tudi opcija faze A in faze B je bila procesirana kot varianta v dokumentaciji leta 2010, vendar je bila umaknjena iz postopka in poiskana cenejša rešitev, ki se prostorsko bolje vključuje v celotni prostor ob šoli, parkiriščih in igralnih površinah, vendar pa je ni mogoče graditi v dveh fazah.«

Zato je ta varianta izločena iz končnega poročila.

2.6.3 Reševanje težave premajhne igralne površine z ukrepi za manjši vpis v vrtec

Povsem nerelevanten odziv OV na to točko v odzivnem poročilu kaže, da je OV nikakor ni razumela, kakor je mišljena. Zato je v končnem poročilu še nekoliko bolj pojasnjena in razložena.

Gradnja vrtca je najdražji način reševanja problema vzgoje in varstva predšolskih otrok, saj zahteva veliko investicijo v stavbe in opremo, potem pa še velike stroške subvencije za znižano plačilo vrtca, ki v povprečju znaša 65% cene programa v vrtcu. Gradnja je seveda nujna in upravičena, če ima občina pomanjkanje kapacitet, da bi zadostili potrebam vseh staršev, ki potrebujejo mesto za svoje otroke v vrtcu.

Pediatrična stroka staršem novorojencev zelo priporoča, da v času starševskega dopusta za novorojenca starejšega predšolskega otroka ali otroke vzamejo iz vrtca in v tem času zanje skrbijo sami doma, da se tako izognejo stalnemu prinašanju infekcij iz vrtca novorojencu, saj te ogrožajo njegov zdrav razvoj in povzročajo nepotrebne zdravstvene stroške zanje. Kljub temu se za ta korak odločajo le redki starši, saj morajo tudi ob več mesečni odsotnosti otroka iz vrtca plačati vsaj rezervacijo ali pa celo redno ceno programa brez prehrane. Če bi otroka izpisali iz vrtca, pa se bojijo, da potem lahko ne bi več dobili mesta zanj, poleg tega pa je za nekatere vrtec razmeroma poceni in jim je bolj udobno starejšega otroka voziti v vrtec, kot pa zanj poskrbeti doma. Občino pa to veliko stane, pri čemer ti stroški niso nujno naložba v korist otrok ampak morda celo nasprotno, zato je o njih vredno razmišljati.

Na podlagi dobrih izkušenj naše občine v preteklosti (izkušnje s subvencijo za otroke, ki niso vključeni v vrtec) in z malo inovativnosti bi lahko prišli do rešitve, po kateri bi staršem, ki v času starševskega dopusta svojega starejšega predšolskega otroka vzamejo iz vrtca, ponudili določeno subvencijo (npr. približno v višini najnižje subvencije, ki jo ob vključitvi v vrtec dobijo tudi starši z najvišjimi dohodki) ter dodatne točke pri ponovni vključitvi tega otroka v vrtec.

Za vrtec in načrtovanje njegovega dela bi bilo najbolj preprosto, če bi starši otroka izpisali za celotno šolsko leto. Tudi to bi lahko bila poskusna oblika, vendar bi bila za mnoge starše težko izvedljiva, zato bi bilo bolj primerno omogočiti vsaj nekoliko krajše obdobje izpisa in terminsko bolj prilagodljivo rešitev, čeprav bi bila izvedbeno zahtevnejša.

Po statističnih podatkih je drugo- in tretje- rojencev skupaj vsako leto nekaj manj kot 50%, oziroma skupaj skoraj enako kot prvorojencev v družinah. To pomeni, da bi statistično (če bi se otroci rojevali enakomerno in bi se starši drugo in več rojencev odločili za to rešitev) prvorojenci, ki bi se rodili med letom, in otroci, ki bi se po izteku starševskega dopusta vrnili v vrtec, lahko zasedli sproščena mesta, ki bi jih sprostili starejši otroci, ki ob rojstvu mlajšega brata ali sestre za določeno število mesecev ostali doma. Tako idealno v praksi seveda ne bi bilo in bi bilo vedno potrebno usklajevanje med starši in vrtcem, da bi se v največji možni meri izognili pojavu, ko bi s eno mesto sprostilo in ne zasedlo, saj bi to povzročilo nepotrebne stroške. Zato je bilo že v predlogu osnutka poročila predvideno, da bi starši otroka izpisali za vsaj 10 mesecev (izločili bi mesec dopusta pred porodom in mesec po njem, ki je namenjen tudi okrevanju matere), namero za to pa bi starši napovedali v času vpisov za naslednje šolsko leto. Vrtec bi se na podlagi zbranih prijav s starši lahko uskladjal glede časa in trajanja takega izpisa, da bi bil vrtec ves čas optimalno zaseden, starši pa bi vsaj za nekaj mesecev novorojenca zaščitili pred prinašanjem infekcij iz vrtca.

Po podatkih iz PI se je v zadnjih 10 letih v Vodicach rodilo v povprečju 65 otrok, kar v povprečju pomeni 32 otrok, ki niso prvorojenci. Ob predpostavki, da jih ima 80% predšolskega sorojenca, in ob skoraj 92% vključenosti otrok druge starostne skupine v vrtec je to približno 24 otrok, za katere bi se starši lahko odločili za ta korak. Ne vemo, koliko bi se jih za to odločilo, a pretekle izkušnje kažejo, da bi se jih za to možnost lahko odločilo kar precej, saj v šolskem letu 2011/2012, ko je v OV veljala splošna subvencija za otroke, ki niso bili vključeni v vrtec, ni bilo treba najeti prostorov v Zapogah, tako se je zmanjšalo povpraševanje po vpisu v vrtec.

Da bi vedeli, koliko staršev bi se odločilo za tako možnost, bi morali narediti anketo ali pa preprosto poskusiti, saj je rešitev toliko cenejša od vseh ostalih, da OV ne bi imela z njo kaj izgubiti. Glede na izkušnje lahko upravičeno sklepamo, da bi v vrtcu zelo verjetno potrebovali en oddelek manj kot sicer ali pa bi lahko v Vodicach vpisali otroke, ki sicer hodijo v vrtce v druge občine.

Pozitivni učinki take rešitve bi bili:

- Novorojenci in otroci, ki bi ostali doma, bi mnogo manj obolevali, kar bi prineslo znižanje stroškov zdravstva in znižanje stroškov bolniških odsotnosti staršev.
- Občina bi namesto v povprečju 65% cene programa, ki za otroka v višji starostni skupini znaša 215 EUR mesečno, za takega otroka plačala subvencijo v višini npr. cca 100EUR mesečno. Prihranek občine bi bil 115 EUR mesečno ali v 10 mesecih 1.150 EUR za vsakega takega otroka. Pri 20 otrocih to pomeni 23.000 EUR letno, kar bi zadoščalo skoraj za dveletni najem prostorov v Zapogah.

- Mesta, ki bi se med letom sprostila, bi zapolnili novorojenci, ki bi se prvič vpisovali v vrtec in in njihovi bratje in sestre, ki bi se po izteku starševskega dopusta njihovih staršev ponovno vključili vanj.
- Manj odsotnosti z dela zaradi nege otrok bi pomenilo višje dohodke staršev (nadomestilo za nego je samo 80% plače), to pa bi zvišalo njihovo dohodnino in posledično priliv v proračun občine. Prav tako bi se del same subvencije skozi dohodnino vrnil nazaj v proračun občine.
- Subvencija kot neposredna podpora staršem za njihovo starševsko delo, bi bila spodbuda in priznanje staršem. Zaradi nje bi imeli višja razpoložljiva sredstva in bi lahko več potrošili, to pa bi imelo pozitivne učinke tudi na dejavnosti in gospodarstvo v občini.
- Če bi se za to možnost odločilo dovolj staršev, da bi potrebovali en oddelek manj, bi to pomenilo neposreden prihranek pri morebitnem najemu prostora za ta oddelek (primer Zapog cca. 12.000 EUR letno) ali pa bi odpravilo potrebo po dragi gradnji dodatnih oddelkov, kjer bi bil prihranek še mnogo večji.

Vse te prihranke bi lahko dosegli brez vsakršnega dodatnega vlaganja občine (no, potrebno bi bilo dodatno delo za usklajevanje med vrtcem in starši). Pomeni pa vlaganje v občane namesto v stavbe trajno rast (sredstva se stalno obračajo in niso zamrznjena v objektu).

Ta ukrep je možen in koristen tudi v primeru, ko se izvede načrtovana investicija, saj za OV v vsakem primeru pomeni prihranke, s katerimi bi lažje financirala odplačevanje kredita in zaradi investicije povečane stroške za vzgojo in varstvo predšolskih otrok. Stroški OV za otroke, ki bi jih starši vzeli iz vrtca, bi bili manjši, v vrtcu pa bi nastal prostor za druge otroke, lahko za otroke, ki bi sicer obiskovali vrtce v drugih občinah, morda celo za otroke iz drugih občin, kar bi ob polnem vrtcu spet znižalo odhodke proračuna OV.

Ukrep tudi z vidika doseganja stopnje vključenosti otrok v vrtec ne bi bil problematičen, saj dosega OV v Sloveniji nadpovprečno stopnjo vključenosti otrok v vrtec.

Priporočilo: OV naj resno preuči možnost uvedbe subvencije za otroke, ki bi jih starši v času starševskega dopusta za novorojenca za vsaj določeno število mesecev (npr. vsaj 10 mesecev) vzeli iz vrtca in zanje skrbeli doma. Ukrep bi prispeval k boljšemu zdravju otrok, lahko pa bi tudi znižal stroške OV in stroške staršev za vrtec. Z zmanjšanjem obolevnosti otrok bi znižal še druge družbene stroške.

OV je to priporočilo razumela povsem napačno kot priporočilo, da mora uvesti predlagan ukrep, čeprav v njem zelo jasno piše, da priporoča, da možnost uvedbe takega ukrepa »resno preuči«. Ker ukrep ponuja potencialno povečanje učinkovitosti investicije ostaja tudi v končnem poročilu.

3 MNENJE

Čeprav je jasno, da je to poglavje le povzetek ugotovitev, ki so pojasnjene in utemeljene v predhodnih poglavjih, OV v odzivnem poročilu brez argumentov vehementno zapiše, da »Mnenje NO ni utemeljeno z nobeno navedbo, ki bi ga podpirala.« in NO povsem neutemeljeno podtika stališče oziroma odnos do predšolske vzgoje in predšolskih otrok: »Po mnenju revidirane osebe NO obravnava predšolsko vzgojo in na splošno predšolske otroke kot problem, strošek in težavo, ki bi jo bilo potrebno rešiti s kar najmanjšimi sredstvi.«

Takšen odnos s strani nadzorovane osebe do NO je nedopusten in ga NO odločno zavrača.

Na podlagi vsega zapisanega v predhodnih poglavjih NO ugotavlja:

- **Glede namenskosti:**

- Da načrtovana in že izvajana investicija rešuje problem neustreznosti centralne kuhinje vrtca Škratek Svit in problem neskladnosti velikosti igralne površine na otroka s Pravilnikom.

To pomeni, da namenskost investicije ni vprašljiva in kot pozitivno ocenjujemo vsako skrb in vlaganje v boljše pogoje za vzgojo in razvoj otrok v naši občini.

- **Glede smotrnosti:**

- Da OV v postopkih priprave in odločanja o načinu reševanja teh problemov ni izvedla analiz in primerjav različnih možnih rešitev, da bi lahko utemeljeno določila in izbrala najbolj optimalno in najbolj gospodarno rešitev.
- Da ni mogoče preveriti, ali je izbrana rešitev najoptimalnejša in najgospodarnejša možnost za rešitev obeh navedenih problemov.
- Da bo investicija izpolnila cilje, ki so v investicijski dokumentaciji navedeni kot cilji, hkrati pa ne bo izpolnila nekaterih pomembnih pričakovanih učinkov (učinki glede zmanjšanja obolevnosti otrok, učinki za proračun OV), pri nekaterih pa obstaja dvom, ali bodo dejansko doseženi.
- Da investicija stroškov OV za vzgojo in varstvo predšolskih otrok ne bo znižala, ampak glede na podatke o obratovalnih stroških novih prostorov v primerjavi z obstoječim stanjem pomeni povečanje stroškov za OV.
- Da se bodo razmere v vrtcu za otroke kljub razmeroma visoki investiciji spremenile razmeroma malo, saj bodo še naprej v enakem številu v enakih igralnicah kot doslej ter imeli za več otrok na voljo manjše igrišče, novo športno igralnico, ki bo sicer dobrodošla obogatitev vrtca pa bodo v vsaki skupini lahko uporabljali največ nekaj ur tedensko.

Zato kljub dejstvu, da za občane, še posebej starše, in zaposlene, še posebej v kuhinji vrtca, povečanje in delna posodobitev vrtca pomeni dobro novico, da bo lahko več otrok vključenih v vrtec v domači občini in bodo vsaj na nekaterih področjih imeli boljše pogoje kot doslej, ob vseh zgoraj navedenih ugotovitvah

Nadzorni odbor OV glede gospodarnosti in smotrnosti priprave in odločanja o investiciji v dozidavo ter rekonstrukcijo obstoječega vrtca Škratek Svit Vodice izdaja mnenje s pridržkom.

To nikakor ne pomeni, da bi odločitev za investicijo ocenjevali kot napačno. Nasprotno, vsako naložbo in prizadevanje za izboljšanje pogojev za vzgojo in razvoj razumemo kot doprinos za prihodnost in razvoj kraja in ljudi v njem. Vendar pa se je pokazalo, da bi bilo mogoče postopke in iskanje rešitev voditi tudi bolje in bi bilo tako morda možno doseči za otroke še boljše ali bolj gospodarne rešitve ali pa bi ugotovili, da je izbrana morda res najboljša, česar danes ne vemo. Nekaterne alternativne rešitve bi se dalo preizkušati že v času, ko gradnja še ni bila možna, in bi tako lahko vsaj nekoliko razbremenili preobremenjen obstoječi vrtec.

Povzetek priporočil:

- V bodoče naj OV pred odločitvijo o načinu reševanja določenega problema analizira več možnih rešitev, da bo lažje izbrala najprimernejšo in bo izbira tako tudi primerno utemeljena in prepričljiva.
- Kadar bo OV v prihodnje naročala dokumente, ki predvidevajo določene učinke predstavljenih rešitev, naj zahteva, da so ti učinki tudi kvantitativno prepričljivo ocenjeni in predstavljeni. Dokumentov, ki navajajo pavšalne trditve brez ustrezne utemeljitve in številskih podatkov, naj OV ne sprejme in zahteva njihovo dopolnitev.
- Podatki o trenutni porabi energije v vrtcu so za tako stavbo zelo visoki. Priporočamo pregled ravnanja vrtca na tem področju, da se vidi, ali res ne gre drugače ali pa bi bilo možno doseči določene prihranke že samo z nekoliko spremenjenim obnašanjem.
- Vrtec naj redno spremlja in OV poroča o stopnji odsotnosti ločeno po posameznih enotah vrtca, da se bo dalo spremljati, ali ima izvedena investicija kakšne učinke na tem področju in ali obstajajo kakšne razlike med centralnim vrtcem in manjšimi enotami. Podatki naj bodo predstavljeni tudi OS, da bodo skozi zapisnik seje OS na voljo tudi javnosti.
- OV naj resno preuči možnost uvedbe subvencije za otroke, ki bi jih starši v času starševskega dopusta za novorojenca za vsaj določeno število mesecev (npr. vsaj 10 mesecev) vzeli iz vrtca in zanje skrbeli doma. Ukrep bi prispeval k boljšemu zdravju otrok, lahko pa bi tudi znižal stroške OV in stroške staršev za vrtec. Z zmanjšanjem bolewnosti otrok bi znižal še druge družbene stroške.

Nadzor izvedel:

Tomaž Merše, član NO

Prejemniki končnega poročila:

Aco Franc Šuštar, župan Občine Vodice, Občinski svet Občine Vodice

Poročilo pripravil

Tomaž Merše, član NO

Andreja Rahne
Predsednica NO

